

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 20

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tariful
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Munca electorală.

Munca electorală începe. E aproape sigur, că la 1915 alegerile pentru cameră se vor face conform dispozițiilor noii legi electorale. Aceasta se vede și din ordinul ministrului de interne, prin care casează conscrierea alegătorilor ce eventual a început să se facă după legea veche. Conscrierile alegătorilor au să se săvârșească în conformitate cu legea nouă.

Proiectul de împărțire a circumscripțiilor e cunoscut, fără însă să ne putem orienta din el asupra majorităților din o mare mulțime de circumscripții. In deosebi nu se poate aceasta în comitatele mixte, unde locuiesc împreună mai multe popoare. Dar din gruparea comunelor iese clar la iveală, că guvernul a urmărit aproape pretutindenea și cu mare îngrijire puțința de validitate a elementului maghiar. Și a favorizat pe acele dintre popoare, a căror deputați sposesc numărul partidului dela putere. Astfel sunt Sașii, Șvabii etc. Asemenea a favorizat și orașele, știind că în orașe este în preponderanță elementul maghiar, împreună cu alte elemente nemaghiare, cari din „pur patriotism“, își dau votul după procedură.

De ce proceduri detestabile s-a folosit guvernul la împărțirea circumscripțiilor în ținuturile locuite de Români, e suficient să cităm ca exemplu comitatul Hunedoarei, acest comitat aproape pur românesc. A cassat două circumscripții cu mari majorități române, circumscripția Băieii-Criș și a Dobrei, anexând comunele la altă circumscripție. Circumscripția Oraștiei n-a cassat-o, dar a rupt de la ea comunele românești din vecinătatea orașului și a creat o circumscripție sui generis, din trei orașe depărtate unele de altele. La Oraștie vor vota pe lângă alegătorii de acolo, cei din Hațeg și Hunedoara, spre gloria vre-unui mameluc maghiar — cu periciuni.

Exemple de aceste găsim în diferite forme în numărul suficient și în alte părți ale ținuturilor românești.

De-odată cu acest minunat ordin de împărțire, ministrul de interne a mai dat și alte ordine la autorități, fixând măsurile de pregătire pentru alegeri. Din aceste se

poate concluda cu probabilitate când se vor face conscrierile alegătorilor.

Ministrul a ordonat mai întâi să se stabilească cercurile de votare. Aceste se fac conform §-lui 59, al art. de lege XXXIII din 1874, așa că unde d. e. sunt preste 1500 de alegători se institue în șediul de votare două comisuni pentru acceptarea voturilor.

Autoritățile sunt obligate a compune cercurile de votare și a raporta ministrului până la mijlocul lui Mai, iar ministrul la rândul său e dator să depună pe biroul camerei proiectul cercurilor de votare în curs de trei luni de la acceptarea proiectului de împărțire a circumscripțiilor (31 Martie), adică cel mult până în 30 Iunie c. Aceasta are să se facă în virtutea §-lui 23 al legii electorale.

După fixarea cercurilor de votare, comisiunile permanente din comitate și orașe își încep lucrarea de **conscriere a alegătorilor**. Se aleg comisuni de conscriere pentru fiecare cerc de votare. Aceste își încep activitatea în Iulie și dacă se țin dispozițiile legii, **listele nouilor alegători cu să fie terminate până la mijlocul lui August**. Urmează apoi controlarea listelor, expunerea lor în publicitate, reclamele celor interesați și în fine apelurile la jucătoria administrativă. Aceste formalități se vor termina cel mult până în Martie 1915, când apoi se pot publica noile alegeri.

Din această schiță a pregătirilor pentru alegeri, pe cari le-am semnalat nu de mult și noi, reiese, că preste câteva luni, în jumătatea a doua a anului corent ne vom afla în plină muncă electorală. Prin August se va petrece unul din cele mai însemnate acte electorale, conscrierea alegătorilor, dela corectitatea căreia atârână în locul prim soartea alegerilor.

Cercurile politice maghiare au resimțit importanța acestor acte și partidele fac pregătiri deja de pe acum pentru a nu fi scurtați în drepturile lor de partid. Socialiștii au fost cei dintâi, cari au dat semnalul. Cum am amintit zilele trecute, ziarul „Népszava“, în vederea pregătirilor apropiate pentru alegeri, solicițează pe membrii partidului social-democrat să pornească o acțiune mai întinsă pentru organizarea și întărirea partidului și să se folosească de drepturile parțiale câștigate prin noua lege.

cei neînțelegători în frâu; camarazii judecându-se ei în de ei, pe grupe, pentru coroduse și necurățenie, aplicau pedepse foarte aspre, pe care le mai domoleam noi, ofiterii; totuș o mulțime așa de mare de oameni ușor se putea prefăce în cuib de bolite... Vestea primului mort ne veni într'un amurg și se răspândi grabnic printre corturi. Glasurile de sfat tăcură, în preajma focurilor, soldații stăteau gânditori, și în pălma serii cu toții cugetau la cel căzut pe țărnam străin și la cei cari acasă, în satul din munți, în același ceas, grăiau de el și-l așteptau întorcerea...

Bivuacul era ținut foarte curat, ca o casă de gospodină harnică; în părul de lângă tabără se improvizau întinse bii și spălătorii; apa de băut se aducea dela izvoare bune. Corodusele atârneau ciucuri, nesupărate, în livezi. Fără îndoială se găseau și recalitrânți, —dar tribunul cel nelundulecat hotărâse pentru fiecare fruct mărunț o lovitură de toaig. Camarazii de cort, cari duceau împreună gospodăria, se privegheau unii pe alții într'o dim'neață, am fost față la o scenă ciudată, pe care dealtminteri toată lumea o privea cu o deosebită seriozitate: într'ua cort se auzeau glasuri întăritate de mustrare și chiar oarecare pomeniri de sfinți;

Partidul nostru național trebuie și el să fie la locul său în frământările și luptele electorale, ce urmează. Suntem convinși, că comitetul central al partidului nostru își va face și de astădată datorița. Va pune la cale cele necesare, pentru ca să nu fim jigniți și scurtați în drepturile, ce ni le ofere legea, în special în ce privește conscrierea alegătorilor.

Comitetul național va da direcțiunea, iar cluburile comitatense și în lipsa acestora inteligența noastră de pretutindenea să se pună pe lucru de cu vreme și să fie cu cea mai mare atențiune la cele ce se petrec. Să grijim, ca volnicia să fie călcată pe coadă. Nici un Român, care are drept de vot, să nu fie lăsat la o parte din liste. Și aici avem să ne folosim de toate mijloacele legale și să nu cruțăm nici o osteneală. Să abandonăm cunoscutul defect al multora: comoditatea și nepăsarea. Numai astfel lucrând, solidar, cu zel și energie, vom impune contrarilor politici și ne vom eluța o soartă mai bună. Aceasta o pretinde nu numai cinstea națională, dar și onoarea privată a fiecăruia care se cheamă român, care vrea să aparțină clasei inteligente române.

Să fim cu luare aminte: luptele electorale se apropie și noi trebuie să începem munca electorală, la timp, cu grije și cu energie. (sm).

La discuția asupra revizuirii.

— Discursul dlui Dr. C. Istrati. —
— Fine. —

D. dr. Istrati își continuă discursul început în ședința anterioară:

În urma discuțiilor cari au avut loc în această Cameră — zice dl. Istrati — trebuie să stăruim asupra unui fapt, care trebuie să pătrundă în populația rurală. Anume că întinderea țării rămâne aceeași, pe când populația se înmulțește mereu. De aceea oriicât am voi, nu se poate ca toți sâtenii să aibă pământ.

Nici nu se mai poate concepe ideea că toți cei ce se nasc la țară, trebuie să aibă și pământ. Reprezentanții colegiului III ar trebui deci să se ducă în mijlocul sâtenilor și să le spună că cu toată bunăvoința noastră, nu se poate ca toți sâtenii să capete pământ.

Frații noștri s'au dus în război, fără nici o condiție, și noi, în ticăloșia noastră, le-am spus că le vom da pământ ca răsplătă.

Dar nu cu pământ se plătesc eroii. Un singur drept au sâtenii: să fie

egalii cu noi din punctul de vedere politic.

Vom da sâtenilor pământ atăta cât se poate, fără a desfința proprietatea mare, care și ea este utilă în stat.

Am văzut eri că pe când proprietatea mare închiriaza 60 la sută din pământul ei, clăcașii dela 1864 închiriaza abia 2 la sută, iar însurățelii de la 78 abia 6 la sută.

Nu se poate spune deci că sâtenii se dezinteresează de pământul lor.

Am văzut eri că dacă am lua bunurile de mână moartă, domeniile Coroanei, proprietățile particulare ale regelui, — căci eu sânt convins că toți vor da, fără excepție — vom avea prea puțin pământ.

Din cauza condițiilor economice dela sate, sâtenii n'au putut cumpăra dela proprietatea mare decât câte 5000 de hectare pe an, de aceea trebuie noi să-i ajutăm.

Nu e vorba să dăm tuturor sâtenilor câte un pogon sau un hectar, cum presupunea d. Carp. Și de oarece cuvântul „inconștiență“ s'a admis aici ca termen parlamentar, dați-mi voie să vă spun că dacă am face aceasta, am fi cu adevărat inconștienți. Dar așa vedem noi reforma? Pentru aceasta venim cu exproprierea? Atunci am îmbucătăți în adevăr proprietatea mare.

Nu trebuie să facem mulți proprietari mici; trebuie să facem o clasă de rezistență a puterilor noastre naționale, trebuie să dăm minimum 10 hectare, dacă nu 15 sau 20. Numai așa vom putea avea un scut de apărare și înăuntru și afară.

Dar cum să se cumpere aceste pământuri? Renta perpetuă ar fi o nenorocire. Totuși nu trebuie să plătim în bani, ci în titluri. Trebuie să plătim în rentă.

Aici eu cu regret mă deosebesc de șeful meu d. Take Ionescu. Nu trebuie să facem piața în bani. Va trebui să hărțile vor scădea? Negreșit, dacă veți arunca de odată o sută sau două de milioane de titluri pe piață, ca să vă duceți să cheltuiți banii la Monte-Carlo. Atunci se va produce scădere. Dar nu trebuie să le vindetți, ci să le păstrați. De altfel ele se vor căuta chiar de străini căci ele reprezintă pământul acesta bogat și îngrășat de sudoarea sâtenului român (Aplauze). Am spus că vânzând o parte din proprietate, crește valoarea restului. Dacă cereți bani, unde e jertfa pe care spuneți că voiți s'o faceți?

Cine va plăti renta? Cei pe cari îi arde vara soarele la plug.

Fost-au proprietarii înșelați vreo dată de sâteni? Nimeni n'a fost mai cinstit în această țară ca sâtenul. (Aplauze).

Sânt prea buni pentru ceea ce am făcut noi pentru ei.

Să vă spun acum cine va plăti.

La 1848, în comisia proprietății se găsea și un proot de țară. Acesta

a întrebat pe proprietari: de unde aveți banii dv? I-ați adus cu corăbiiile din alte țări? Noi cu brațele noastre am făcut bani. Noi sântem statul și sântem și visteria.

Ţăranii vor plăti deci, căci ei sânt temelă țării și izvorul tuturor bogățiilor.

La țară unii arendează bucățile lor de moșie pentru că nu pot trăi dintr'o curea de pământ La 1866 am socotit, poate cu dreptate pe sâteni ca minori. 1913 ne-a dovedit că sânt majori. Să le dăm deci dreptul de a-și vinde proprietățile între ei. Să punem o singură restricție: că minimumul proprietății țărănești e de 2 pogoaane și jumătate. Prin moștenire să nu se poată fracționa o proprietate de 2 pogoaane și jumătate.

S'au făcut în trecut numeroase acte de spoliționiune în dauna sâtenilor. Pe vremea lui Mihalache Sturza, râurile de delimitare ajunseseră pe vârfulle dealurilor. Să împiedicăm pe viitor acest lucru. Să dăm drept sâtenului să cumpere dela consăteanului lui, dar să nu poată cumpăra din proprietățile rurale dela 64, mai mult de 50 hectare. Dela proprietari, oriicât; dela frații lui, nu.

Dar cât să dăm? D. Stere spunea un milion.

D. C. Stere. — Minimum!

D. Dr. Istrati. — E prea puțin. Ar fi trebuit ca eu să fiu reacionar față de d-sa. D-sa fixând întinderea de expropriat va face să se nască în sâteni convingerea că avem pământ, dar nu vrem să dăm.

Eu așa voi altă limită. Aș voi să fixăm limita pământului arabil al proprietății mari. Aș fixa această limită la 1000 de pogoaane sau 500 hectare. Atăta tot. Țara noastră nu se poate compara cu America unde proprietatea mare e foarte întinsă.

Noi trebuie să luăm pildă pentru întinderea mării proprietăți, Belgia, Danemarca Sviațera.

Să facem agricultură intensivă. Nevoile noastre bugetare, pentru a fi satisfăcute azi, ar fi nevoie de 650 milioane. De unde să le scotem? din producerea extensivă? Nu. Trebuie să avem proprietate mică și cultură intensivă, pentru ca să dublăm producția.

Când lăsăm proprietarului mare 1000 de pogoaane, îl lăsăm enorm de mult. Proprietatea mare nu se cultivă bine, deci trebuie s'o micșorăm. Să simlim pe proprietar să facă cultura intensivă să se ocupe serios de cele 500 de hectare ce-i vor rămâne, și atunci producția va spori enorm și valoarea proprietății va crește.

Dacă vom reduce proprietatea mare la 1000 pogoaane pământ arabil, vom avea 4271 de mari proprietari cu 2 milioane și jumătate hectare. În plus vor mai avea proprietarii 1.400.000 de hectare păduri și altele. Știți cât va rămâne atunci pentru expropriat?

44 de zile în Bulgaria.

Zile liniștite.

de Mihail Sadoveanu

Zilele dela Mircovo treceau line și începea să ni se facă dor de casă, pentru că înțelegeam că expediția noastră ia sfârșit și trebuie să începem retragerea. Rechizițiile din satele din apropiere, măcinarea făinei, menținerea disciplinei igienice ne umpleau o parte din timp. Incolo, uneori ne coboram în târgușor, ca să vedem aceeași și a-celorași prăvălioare, cu același negustori în salvari, aprigi la câștig, însă ținând în frâu de jandarmii noștri rurali cari făceau poliția în acele locuri; iar alte dăți ne dădeam lenei, pe malul pâraului, între sălci, sub cerul albastru: cu mâinile căpătâi sub cap, cu ochii în nemărginit, visam la toate cele iubite lăstate în urmă...

Primul nostru holeric, Moroșanu, din plutonul meu, se îndârjise să trăiască și ne veneau vești bune dela el, din spitalul dela Zlatița. Dar pe ici pe colo cădeau alții. Deși erau puțini și deși boala avea o formă ușoară, îngrijorarea, cu cât bivuacul nostru se prelungea într'un singur loc, ne cuprindea. Ajunsesem în sfârșit să ținem pe

volam să știu ce este, când văzui deodată eșind de supt pânză, mai mult svărlit din lăuntru decât eșind, un flăcău năcăjit, gol până la brâu, cu cămașa în mână... Trei ori patru camarazi răsăriră după el, muștrându-l cu aprindere. Se aplecau și-l priveau de aproape în cap, arătau cu gesturi disprețuitoare cămașa pe care celălalt o ținea în mână ca și cum voia s'o dea în dar cuiva; apoi, de comun acord, dădură o sentință oarecare, pe care eu, destul de departe fiind, n'o puteam înțelege... Nu știu ce s'a mai întâmplat; însă mi-a rămas în minte tabloul celui expulzat, stând cam ruginat și umilit la o parte, căutând, în lumina puternică a soarelui, să stărpească prietenii care ridicaseră asupra i atăta urgle...

Din liniștea aceasta adormitoare ne mai scoteau și zilele de rechiziție. Soldații mergeau totdeauna veseli și sprinteni în asemenea expediții: mai întâi vedeau ceva ncu, al doilea puteau cumpăra și el câteceva de pe la gospodari, care să le mai varieze bucătăria, și însfârșit nădăjduliu să găsească tutun, — a cărui lipsă de un timp se prefăcuse într'o adevărată suferință.

În drumurile acestea, am văzut împrejurimile dela Mircovo, sate mici

și ascunse în culele munților, ogoare pierdute cu holde sărace și nesfârșitele călduri de vite mari și mici, singura bogăție a acelor locuri. Ajuns, într'un rând, în sat la Bunovo cu cei douăzeci de soldați ai mei, găsi primăria pustie și cu foarte mare greutate se hotărâ să lasă la lumină primarul, ca dintr'un bărlag depărtat și ascuns... Il întrebai unde ere când îl căutam. Eu știu? Era undeva, prin munți, ori la târg, ori la ogor. Nici eu singur nu știa bine unde fusese. Dar asta nu mai avea importanță, pentru că, în sfârșit se înfățișase.

Cu glosarul în mână, îi arătai într'o frază compusă adhoc pentru ce-am venit. Domnul Nicola înțelese de bună seamă nu singur cuvânt: „Rechiziția!“ și se scărpină în cap cu un aer de tristetă și de îndoială...

„Nu mai este nimica! zise el tămaciului!, dând dintr'o mână, nu mai este nimica. Au fost până acuma la noi cinci rechiziții. Au luat tot. Nu mai avem nimic!“

— S'a plătit?

— Da, răspunse omul, așa fel, ca și cum faptul acesta n'ar fi avut nici-o importanță.

— Și vi s'a lăsat ceva și pentru trebuințele voastre?

— Lăsat, vai de capul nostru! răspunde amărât primarul. Dar dum-

neata ce mai dorești? Eu mai am puțină brânză și aș putea-o da cu un preț bun...

— Eu am venit pentru altceva, chiar Nicola. Am nevoie de douăzeci de care cu boi ori bivoli.

— Douăzeci de care? A, asta-i foarte greu.

— Se plătește.

— Știu, dar noi n'avem nici care, nici vite... Afară de asta vitele suar sus, la munte... Nu se poate. Eu nu pot...

— Bine, chiar Nicola. Dacă până la ora șase nu-mi înșiri aici cele douăzeci de care, eu te iau cu mine la Mircovo să dai seamă generalului... Li spuseli, după obiceiul, vorbele acestea cu liniște și-i pusei sub nas ceasul. Domnul Nicola rămase gânditor și la urmă își aduse aminte că are el doi ori trei oameni cari ar putea cobori boii dela munte. După aceea mă întrebă, cu oare-care nepăsare, cam ce preț plătește comenduirea noastră pentru brânză și făină. În sfârșit își arătă dorința să cunoască și pentru căruțe ce chirie se plătește; nu că ar avea și el de dat două ori trei, — dar ca să știe, și să se poată înțelege cu oamenii. Cu prilejul acesta, mă întării mai bine în convingerea mea că primarii de pretutindeni n'au național-

1.651.000 hectare. Iată maximum la care trebuie să tindem.

Eu cunosc pe proprietarii mari, cei mai buni și eu la țară. Proprietarii stau cu ochii la cer. Ofa când nu plouă și plângea când ploua prea mult. Era o victimă a variațiilor barometrice. De aci fatalismul, de aci lipsa de inițiativă, de aci absentismul dela țară și din țară.

Reducerea proprietății mari va pune pe muncă și fără voie va face un bine. Va va spori încrederea în forțele dv. proprii și veți deveni cu adevărat un factor de propărire al țării.

Pe timpul expoziției am primit numeroase probe de produse agricole dela țărani, cari neavând nici soți să le împacheteze, le trimiteau într'un braț de cămașe ori într'un crac de ismană. Proprietarii mari nu mi-au trimis nimic și stelarurile lor rămăseseră goale. Ei acum pot să vă mărturisesc: am luat resturile dela țărani și le-am pus în stelarurile mării proprietăți. (Aplauze prelungite.)

Chestiunea agrară e legată de multe alte probleme. Dacă mentalitatea noastră va rămâne aceeași, dacă nu ne vom schimba, zadarnic vom face orice reforme.

Trebue să răsândim cât mai mult cultura la sate. Este o rușine pentru o țară care are învățământul obligator să nu aibă școli și învățători. Ca popor, dacă nu vom contribui cu ceva cultural în concertul popoarelor europene, nu mai avem rost. Trebuie să nu rămână copiii la țară fără știință de carte. Eu nu pot cere uniformizarea învățământului rural cu cel urban, dar cer ca toți fi de săteni să știe cel puțin să scrie, să citească și să socotească.

D-voastră cereți să se modifice articolul din Constituție care prevede că învățământul e liber. Să prevedeați învățământul primar și cel tehnic elementar e gratuit. Dar în școlile secundare să se plătească și să se plătească serios. Bine înțeles că celor săraci dar buni li se va înlesni accesul fără plată în licee.

Să facem licee serioase, căci, fără ele nu vom avea nici învățământ superior.

Și modificând acest articol, să scoateți și deosebirea pe care ați făcut-o între români și cei ce trăiesc alături de noi, dar li socotim străini și le cerem plată deosebită ca să poată învăța carte, dacă nu-i respingem de-a dreptul.

În alte țări se roagă de străini să între în școlile publice, și noi li izgonim. Vă dați seama ce crimă e aceasta? Îi izgonim din școlile noastre ca să se ducă, unde? În școlile făcute de fundațiuni străine, de baronul Hirsch, de aliații israeliti, etc. Copiii cresc acolo cu ură contra noastră care-i respingem cu dispreț.

Distrugeți această deosebire și faceți ca prin școală, prin cultura noastră să-i apropiem de noi. (Apl.) Să facem să dispară acest lucru oribil ca noi să respingem pe acela cari vine să ne întindă mâna și să stea lângă noi. (Apl.)

Oratorul vorbește apoi de reorganizarea școlilor de agricultură, cerând transformarea învățământului actual într'un învățământ practic real.

O cerință importantă este descentralizarea comunală. Cum voiți să faceți din sătean un cetățean, un alegător, atunci când îl socotiți ca minor și nu-i lăsați nici administrarea comunei? Cu descentralizarea administrativă starea comunelor se va îmbunătăți.

O reformă importantă ar fi sta-

bilitatea funcționarilor. Scoateți pe prefectii din politică, să nu mai fie toponim de oase în județ pentru toate ticăloșiile noastre. Ei să fie cu adevărat administratori.

O altă cerință este comasarea proprietății țărănești.

Dar agricultura intensivă serioasă nu se va putea face fără irigațiuni și canalizări. Fără apă nu este posibil să se facă nimic în agricultură. E vorba de o operă de lungă durată și foarte costisitoare. Dar săntem datori să facem asemenea sacrificii pentru țară.

Proprietarii mari va putea face agricultura intensivă, dar avea de unde plăti pe agronomi, dar micul proprietar de unde va învăța cum să cultive intensiv? În școlile normale se învață prea puțin. Spiru Haret lupta pentru învățământul practic. Cu cât va trece vremea cu atât Haret ne va apărea mai mare, Haret a avut mult simț practic și el ne-a dat multe indicațiuni bune.

Cine să învețe pe țăran? Absolvenții școlilor agricole nu sunt pregătiți în mod practic. Fermele-model, sănt modele de ticăloșii. Învățătorii nu pot îndeplini acest rol.

Eu am următoarea propunere: să trimitem săteni de ai noștri câte zece din fiecare județ, să lucreze în străinătate unde să stea câte 5 ani. Să le dăm burse în acest scop. La întoarcere să vină înșurați.

D. A. C. Guza. — Naționalștii protestează!

D. Dr. Istrati. — Protestați, dar lăsați-ne să lucrăm.

D. A. C. Guza. — Nu ne trebuie femei străine.

D. Dr. Istrati. — Cu 1700 de femei străine nu se compromite neamul, și aceste 1700 de străine vor învăța 170.000 de românce gospodăria. Căci ale noastre nu cunosc gospodăria. Sănt județe unde femeile nu știu să facă brânză de vaci! Au un admirabil simț artistic, știu să facă cusături dar nu se pricep la gospodărie. Destul cu vorbele ne-am saturat de vorbe, să trecem la fapte.

Sătenii acela, odată întorși în țară, înșurați, să le dăm câte 20 hectare. Ei vor deveni model de imitat și vor îmbunătăți cultura (Aplauze.)

Oratorul vorbește de chestiunea electorală.

S-a spus aci că prin colegii unice orașele se vor pierde în masa satelor. Dar bine, cei dela sate sănt chinez, nu sănt tot români? (Apl.)

Să facem votul obligator, căci altfel nu va dispărea ticăloșia.

Liberalii vor un colegiu unic în care vor intra aproape un milion de alegători. D. Take Ionescu cere 2 colegii. Dar cum împărțite? Nu există decât două criterii: banul și inteligența. Puneți într'un colegiu pe toți proprietarii și în altul pe toți cei cu carte. Dar împărțirea va rămâne totuși factice. Ca o măsură tranzitorie, puteți prevedea în Constituție să se facă două colegii pentru zece ani, iar după aceea printr'o lege ordinară să se treacă la un singur colegiu.

Colegiul unic va fi ceea ce noi vom face dintr'ansul. Să-i educăm pentru ridicarea și înălțarea neamului. Eu văd dezarmarea statelor Europei prin socialism. Dar înainte de a ne afirma caracterul etnic național, nu înțeleg să fim socialist.

D. A. C. Guza. — Este o contradicție între cererea aceasta de a păstra caracterul etnic național și ceea ce spuneți cu privire la deschiderea școlilor pentru străini.

D. Dr. Istrati. — Vă înșelați. Știți cum s'a făcut neamul nostru? Din mul-

te contopiri în mijlocul poporului. Părți întregi din nordul Moldovei sănt romanizate, dupăcum mulți frați de ai noștri sunt slavizați. Eu am luat uricele și am văzut că printre sfetnicii lui Ștefan cel Mare s'au găsit și nemți și slavi și alți străini, cari au rămas aici și urmașii lor s'au contopit cu noi.

Știți de ce am putut noi dăinui până azi? Pentru că am fost ospitalieri, pentru că am avut inima largă.

Când mă duc la d-ru' Babeș să-mi bașca în mîne serul antirabic, mă duc pentru că mă tem de turbare. De aceea eu nu sănt pentru viața strămtă, ci pentru că să primim pe toți acela cari vin la noi cu inima curată să ne ajute și să ne înmulțească. (Aplauze.) Să-i primim cu drag, căci va fi spre binele nostru.

Eu am încrederea în poporul acesta, în puțința lui de progres, în patriotismul lui. La 1877 mil de soldați români au dăzertat.

La 1913, căi văzut ce spectacol măreț am avut. Să avem deci încredere în viitor. Să avem încredere în săteanul căruia li vom da dreptul de vot în colegiul unic.

Nu ne-a păstrat Dumnezeu atâtea școale, pentru că să pierim acum. Viitorul nostru ne stă în mână. Dar pentru aceasta trebuie să facem pace și liniște înăuntru. Pentru viitorul țării și al neamului nostru să muncim cu toții fără deosebire de partid, și să ducem la bun sfârșit reformele. (Aplauze prelungite.)

Lesă-malestate. Tribunalul din Budapesta a condamnat pe Dr. Milan Hódja la temnița ordinară de o lună, 200 cor. amendă în bani, suspendarea drepturilor politice și la pierdere de oficiu pe doi ani. Aceasta pedeapsă i s'a dat lui Dr. Hódja pentru un articol publicat în »Slovensky Tyzdenik«, în care a fost vătămată dinastia Habsburgică.

Bugetul general al României. În ședința de luni a Camerei române a fost depus proiectul de lege pentru evaluarea și perceperea veniturilor și fixarea cheltuielilor Statului pe exercițiul 1914—1915.

Totalul cheltuielilor Statului se urcă anul acesta la 598.730.000 lei, cu un plus de 62.420.000 lei, spor ce nu s'a mai vădit aici-o dată dela un an la altul. Sporurile de cheltuieli au următoarele destinațiuni:

Pentru armată s'a dat un spor de 16.229.000 lei, în care intră și suma de 1.200.000 lei pentru locuințele ofițerilor, — și astfel bugetul armatei s'a urcat dela 81.893.000 lei la 98.122.000 lei; o cheltuială de circa 7.000.000 lei a fost cerută de necesitatea organizării Dobrogei noi.

Adaos pentru școlile normale și pentru învățământul primar circa 2.200.000 lei.

Ajutorul dat funcționarilor mici cu lefuri până la 150 lei pe lună și pentru indemnizațiile parțiale de chirie lei 8.570.000.

În rezumat: bugetul veniturilor pentru viitorul exercițiu se încheie cu suma de 598.732.900 lei față de totalul veniturilor din 1913—1914, în sumă de 536.807.072 lei.

La cheltuieli: pentru ministerul de războiu cu 98.122.472 lei; pentru ministerul de finanțe cu 231.920.500 lei; pentru ministerul de culte cu 58.929.732

lei; pentru ministerul de interne cu 60.300.091 lei; pentru ministerul lucrărilor publice cu 110.175.000 lei; pentru ministerul de justiție cu 14.886.846 lei; pentru ministerul de domenii cu 12.621.186 lei 30 bani; pentru ministerul de industrie și comerț cu 5.156.396 20 lei; pentru ministerul de externe cu 3.417.394 50 lei; consiliul de miniștri cu 73.030 lei.

În total cu 595.602.668 74 lei față de totalul cheltuielilor din 1913—1914 cifrate la 532.442.526 lei 31 bani, cu un spor deci față de anul trecut de 63.160.142 lei 43 bani.

Fondul pentru deschidere de credite e anul acesta de 3.130.231 lei 26 bani.

Externe.

Bilul Homerule

a fost votat în ședința de alături a Camerei comunelor în a doua cetire cu 356 voturi contra 256.

Răscoala Epiroților.

Telegrame din Durazzo anunță, că răscoala Epiroților a fost din nou reprimată. Răscoalașii au depus armele, iar șefii revoluției au fost arestați.

Camera Italiană

a luat la cunoștință cu mare majoritate programul de muncă al guvernului Salandra. Camera s'a ajurnat apoi până la 6 Mai. n.

Bugetul Rusiei.

Comisiunea bugetară a Dumei a fixat bugetul pe 1914 precum urmează: veniturile ordinare sunt evaluate la 3.571.159.258 ruble; veniturile extraordinare la 13.400.000. Cheltuielile ordinare la 3.299.199.168 ruble, cheltuielile extraordinare la 313.440.015 ruble. Escedentul veniturilor asupra cheltuielilor ordinare e deci de 272.040.000 ruble.

Chestiunea de naționalitate.

Discuția asupra chestiunii de naționalitate în Orade. —

Discuția asupra chestiunii române aranjată de Filiala Societății de științe sociale din Orade, s'a terminat Duminică. Publicul a rămas adânc impresionat de adevărurile, expuse de d-nul Goldiș și de d-l Dr. Aurel Lazar, care a vorbit Duminică. Ca întregire la raportul nostru din n-ru' de Luni, dăm azi discursul d-lui Goldiș cum i s'a trimis în extras »Românului«.

Discursul d-lui Goldiș.

D-l Goldiș spune, că se bucură, că societatea sociologilor maghiari a-bordează în discuțiile sale publice chestiua națională din Ungaria. Ea este călcăul lui Achile pentru viitorul Ungariei. Dela chipul cum ea va fi rezolvită atrână felicirea ori nefericirea Ungariei. Discuțiile științifice nu vor rezolvi această mare problemă a politicii ungarești, o va rezolvi necesitatea de fier a vieții, dar acesteia discuții sunt foarte prețioase, căci ele accelerează rezolvirea, tâmpesc ascuțirile și fac pe medicul, care ajută puterilor naturii.

— Este un mare neajuns, că publicul maghiar în partea sa covârșitoare nu cunoaște nici măcar noțiunile fundamentale din domeniul chestiei de naționalități și persistă în ideologia șo-

vinismului de rasă, care orbește mintea și duce spre căile pierzării.

— Deslușește națiunile »naționalitate«, »națiune« și arată pe larg încoputurile chestiei de naționalități și fazele prin care această chestiune a trecut prin statele culte ale Europei. Insistă deosebi asupra chestiei de limbă și dovedește imposibilitatea ca un popor întreg să vorbească două limbi. Este o încercare păcătoasă a-i impune poporului românesc limba maghiară lipsindu-l în chipul acesta de posibilitatea cultivării, căci istoria lumii n'a cunoscut și nu cunoaște popor cu două limbi. Sustine, că are multă dreptate cea presupunere, că legile școlare maghiarizatoare n'au alt scop, decât tîneroa în întunerec a maselor poporului românesc.

— Se oprește mai îndelung la chestia cu ideea statului național maghiar unitar și arată, că ideea asta în concepțiunea bărbaților politici maghiari contrastează cu interesele de viață ale neamurilor nemaghiare din Ungaria. Li se cere spre pildă Românilor să iubească Ungaria ca patria lor și în acelaș timp guvernul acestei »patrie« proclama principiul, că statul, a-deci »patria« trebuie să oprească pe Români a cumpăra moșii dela Unguri, căci prin aceasta se primejduiește patria. A cui e patria? A Românilor ori a Ungurilor? Cum ar putea Români să vadă patria lor în țara, unde ei în chip artificial, cu puterile statului sunt oprți a și cumpăra moșii? Și Români în »patria« lor nu pot să aibă gimnaziul de stat, nu pot să aibă universitatea, nu pot să fie administrați și judecați în limba lor. Oare țara aceasta este atunci »patria« Românilor? Este evident că politica actuală a statului în chip artificial li face pe Români nu să-i iubească, ci să-i urască patria, care le este mașteră, nu mamă dulce.

— Atinge chestia iredentismului și dovedește că iredentismul Românilor este o născocire a șovinștilor unguri. Nu opreștinea și nedreptatea este leacul iredentismului, ci tocmal dimpotrivă dreptatea, cultura națională și bunăstarea materială. Cei desperați doresc totdeauna destrămarea, cei mulțumi susțin ordinea faptică a lucrurilor. Dacă Români din Ungaria vor avea în țara asta mai multe drepturi naționale și civice, cum ar putea să aibă în România, atunci nici o putere din lume nu li-ar putea face iredentism.

— Incheie spunând, că concluzia sa este aceeaș cu a d-lui Dr. Jászi Ozkár. Problema națională a Ungariei nu are altă soluție, decât consacrarea principiului, ca fiecare popor să fie înstruat, administrat și judecat în limba sa proprie prin oameni din neamul propriu.

Discursul dl. Dr. Lazar.

În ședința de Duminică au luat parte la discuție câți-vă șovinști exaltați, susținând vederile înguste și scrinate ale lui Krüzer. Le-a răspuns și i-a combătut cu puterea adevărului dl. avocat Dr. Aurel Lazar. În o vorbire frumoasă, care a ținut o oră și jumătate dl. Dr. A. Lazar a arătat temeinic drepturile noastre, dovedind cu argumente istorice și juridice, că dreptatea e pe partea noastră.

A mai vorbit de incheiere lăzii, care a dat expresiune bucuriei sale asupra celor roșite de oratorii români, accentuând că dreptatea cauzelor române este și dreptatea democrației.

tate și, bulgari ori români, fac parte din aceeași interesantă familie...

Seara, porni spre Mircovo și râgul de care pe o potecă de munte, care mergea când pe albia unui râu, când pe lângă rovine adânci, prin locuri aspre, rele și primejdioase. Carole, mari, grele, butucănoase, nelegate în fier și cu roțile neșinuite, hodorogeau pe drumul frământat, trase de boi cuminiți. Mergeam în frunte cu căpetenia cărașilor, un moșneg trecut de șaptezeci de ani, dar drept și vârtos încă. Amândoi stăteam pe ma'dăre de fân, și bal-ivan răspundeau cu bună înțelegere întrebărilor mele, slujindu-se de douăzeci de cuvinte românești... De mult, acum patru zeci și cinci de ani, stătuse o jumătate de an în țara românească, și cu nedeslușitele amintiri ale altei vârste, îi rămăseseră și câteva cuvinte ale limbii noastre. Îmi spunea de pământ, de vite, de feciorii cari s'au bătut în războiu. Unul a murit.

»A murit bal Ivan? unde? — La Ceatâlgea«.

Cuvântul acesta îl auzeam veșnic în Bulgaria, ca un refren funebru. Bătrânul oțăr și rămase un timp tăcut prin întunerec. Noaptea era fără lună; cerul era spuzit de stele; și ta-

băra de care înainta printre rovine încet. Dintr'odată bătrânul slobozi un răcnit cătră cei din urmă, și cu varga lui ușurel boii pe draapta. Carul se răsucl, se cumpăni, cobori; apoi, scărțând din încheieturi, urcă un hop.

»Aici este un loc rău...« Îmi lămurii moșnegul.

Îmi adusesi aminte că ziua trecusem pe lângă surpături boi'ovănoase și răpi. Un pas dac'ar fi greșit boii și carul dac'ar fi mers înlături numai o palmă, ne-am fi răsturnat și ne-am fi zdrobit de stânci. Cum puteau înainta carele așa de liniștite prin asemenea locuri și pe un întunerec de nu-ți vedea mâna?

Bal Ivan începu sfatul; vorbea, chinându-se, căutând și amintindu-și cuvinte, până ce, la un moment dat, imboldit ca de un instinct mașinal, iar dădea drumul strigătelui de comandă și de alarmă, pe care cellații cărași li repetau pe rând, cu voci guturale. Iar treceam prin locuri rele.

Așe, domol, călătorii până cătră miezul nopții spre Mircovo, prin noaptea opacă, supt stele, în carul bătrânului Ivan, printre rătăcăni și pe albi pietroase de șuvoae. Era o liniște desăvârșită în tot cuprinsul, și pe dina-

întea noastră fulgerau licuricii zburători, ca niște scânteețe, lăsând fire de aur în urmă-le... În româneasca lui chinută, țăranul îmi vorbea de griji și năcazuri, pe care de șaptezeci de ani le îndură în coțul acela de țară, între munți. Avea o voce tristă, și din când în când își aducea aminte de feciorul mort și ofta.

...Altădată intrai în alt sat, frumos și curat, cu numele Bencovo. Erau acolo vre-o patruzeci de case acoperite cu olane roșii, impresurate de ziduri de ciarnur și piatră streșinite. În mijlocul satului cișmeaua obișnuită, biserică și școală cu oase cuvine; și crâșma, cea mai arătoasă căldire a locului. Satul avea însă o înfățișare de tristețe și pustietate din pricina lipsei pomilor. Ajutorul de primar ne dădu toate lămuririle, apoi intrarăm în crâșmă, ca să gustăm o bucată de brânză, un ou ș-un talger de lăurt, cu pită proaspătă bulgărească.

Odaia largă a crâșmei de bună seamă că era locul de șfat al gospodărilor și hornul cul mare din colț, cu jarul adormit supt spuză și ibricul de cafea, arătau că obiceiurile economilor localnici nu-i îndeamnă la chefurii gălgoase: stau la cislă, fac politică și pun țara la cale în zile de sărbătoare

și de ploale, sorbind câte puțin și îndelung dintr'o ceașcă de cafea.

Pe păreți, ca-n multe alte crâșme, observarăm numeroase stampe colorate, cu scene din ultimul războiu: lupte dela Căre-Kilise, Lüle-Burgas, Clorlu; toate erau naive și grosolane, cu Bulgari falnici și turci prizăriți și mizerabili. O hartă a mării Bulgariei sta la locul de cinste, însemnând cu roș marea împărăție a vecinilor noștri, în care intra Dobroea, Macedonia toată și Tracia, cu insulele din marea Egee... Gospodarii satului o priveau cu oarecare indiferență și camaradul meu sublocotenentul M. le lămurea cât de știrbit a rămas acest vis glorios.

»Ei, ce să-i faci? așa au vrut împrejurările și prostia oamenilor...« zise împăciulitor ajutorul de primar.

Cățiva bătrâni din sat îmi dădură lămuriri asupra avertii satului, asupra stării gospodărilor. Îmi spunea că au vite îndestulătoare, imaș întins, pădure — și din ceea-ce arătau ei, o mijlocle de treizeci de pogoaane de gospodari... »După cât văd, stați bine — le spuseli eu.

— Da, trebuie să ne mulțămim cu ce avem, îmi răspunde unu: din bătrâni. Avem ceva avere, dar stăpânirea

ne cere și dări multe. Plătim pentru drumuri, pentru car, pentru școală și alte biruri multe... În privința asta noi bătrânii știm că stăteam mai bine pe vremea turcilor... Pe-atuncia aveam pământ cât puteam cuprinde, feciorii noștri nu făceau oaste; și când era vorba de biruri, ușor puteam trage pe sfoară pe păgâni... Așa era pe atuncia...«

Se vede că bătrânețea e totdeauna nemulțămîntă, pretutindeni: nu se împacă cu stări nouă de lucruri, pe când în realitate regretă, o tineretă care nu se mai poate întoarce... — Priveau și bătrânii mei harta dela Bencovo a mării Bulgariei, ascultau ce le spunea sublocotenentul M. și dădeau din cap cu tristețe.

»Nu știu de împărăție... răspunde unul încet... Eu am avut trei fiicăi la oaste și au pierit toți... Din sat a plecat toată tineretea și n-are să se mai întorcă l...«

Bulgaria-Mare stătea înaintea noastră pe părete ca o pată de sânge; stampele bătrânilor glorioase se înșirau de o parte și de alta a ei; bătrânii le priveau în tăcere, cu ochii plini de gânduri și durere.

Piesa „Se face ziua” scoasă de pe afiş.

O intervenţie diplomatică(?)

„Universul” de astăzi ne surprinde cu următoarea ştire:

Afişul Teatrului Național anunța pentru seară, pe lângă piesa »Achim«, și o altă lucrare dramatică originală, »Se face ziua» de cunoscutul nostru scriitor și artist d. Z. Bărsan. Mare a fost surprinderea publicului când a văzut că această piesă a fost înlocuită, în ultimul moment, cu comedia »Ce știe satul«...

După versiunea oficială, înlocuirea acestei piese de pe afiş s'ar fi datorat boalei subite a artistului d. Ion Manolescu.

În public se răspândise însă versiunea, că au fost intervenții diplomatice, ca piesa să fie împiedecată de a fi reprezentată, versiune care ne-a fost confirmată chiar din cercurile din imediatul anturaj al persoanelor oficiale.

Piesa »Se face ziua» având de subiect o pagină dureroasă din trecutul românilor din Ardeal,uciderea eroilor naționali Horia și Cloșca, s'ar fi mijlocit pe lângă guvern ca să nu văză lumina rampel.

În public a prins consistență cu atât mai mult această versiune cu cât Direcția Teatrului Național, deși autorul s'a oferit să joace rolul d-lui Manolescu, a refuzat să satisfacă dorința sa.

Știrea aceasta ne reamintește svonul cîndat despre pretinsa intervenție diplomatică în chestia scoaterii de pe afiş a »Domnului Notar«, care svon se lășese după prima reprezentare a dramei d-lui Goga.

Precum se știe, acel svon s'a desmițit la timpul său. Credem că și știrea, pe care ne-o aduce »Universul«, se va desmiții, căci ne e imposibil să credem, ca guvernul român sau direcția teatrului național să permită amestecul unui for străin într-o chestie curat internă a țării românești și încă într-o chestie de literatură dramatică românească.

Așteptăm cu toată siguranța ca știrea înregistrată de »Universul» să fie cât mai curând desmițită.

Noua zidire a școlii comerciale sup. din Brașov.

Brașov, 8 Aprilie n.

Suntem astăzi în plăcuta poziție de-a putea da publicității unele amănunte cu privire la stadiul, în care se află pregătirile pentru zidirea noii școli comerciale sup. din Brașov.

Impunându-se tot mai mult necesitatea de a înlocui actualul edificiu al școlii comerciale cu o zidire nouă responsabilă, care să cuprindă și un internat pentru elevii școlilor, asociaționa băncilor noastre »Solidaritate» a lansat la timpul său, precum se știe un călduros apel către băncile române, ca să contribuie cu obolul lor la înfăptuirea acestei zidiri, în care scop a pus în vedere tot sprijinul său material și marele binefăcător al neamului d-l Vasile de Stoescu. Un atare apel s'a adresat și foștilor elevi ai școlii comerciale, cari au îmbrățișat cu căldură planul înlocuirii școlii actuale cu o zidire nouă.

Mai nou a lansat un apel călduros către fruntașii neamului nostru și Eforia școlilor noastre din Brașov, în a cărei proprietate va trece noua zidire. Contribuțiile maritimose continuă și și nu peste mult timp, când va sosi și darul d-lui Stoiescu, suma de 1/4 de milion coroane, recerută de zidirea noului edificiu, va fi adunată spre bucuria neamului întreg românesc.

Ședința juriului.

Sâmbăta trecută s'a intrunit la Brașov juriul, care avea să-și spună cuvântul în chestia planurilor prezentate pentru noul edificiu. La ședința juriului au participat reprezentanții »Solidarității», ai Consistoriului, ai Eforiei, ai comitetului bisericii Sf. Nicolae, ai școlii comerciale și inginerii experți. Din Sibiu a sosit, spre bucuria celor prezenți, însuși președintele »Solidarității», d-l Partenie Cosma, care a îmbrățișat cu o deosebită căldură chestiunea noului zidiri și care, cu toată vârsta sa

înaintată și cu toate ocupațiile sale multilaterale, a ținut să fie de față la ședința juriului. Acestei bucurii s'a și dat expresiune în ședința de Sâmbătă, care l'a ales pe d-l Cosma cu unanimitate și însuși președinte al juriului.

După cum suntem informați s'au prezentat la concursul publicat 16 proiecte de zidire, cari au fost predate spre examinare și studiere unui grup de experți. Pe baza raportului experților se vor premia planurile cele mai reușite și se va alege cel mai responsabil proiect de zidire.

Apelul Eforiei.

Iată apelul pe care l'a trimis zilele trecute Eforia școlară mai multor fruntași ai noștri:

După cum de sigur Vă este cunoscut, forurile noastre școlare, în unire cu »Solidaritate» din Sibiu, au inițiat o colecție benevolă pentru clădirea unui nou edificiu pe seama școlii comerciale sferioare gr. or. române din Brașov, care este în primejdie de a fi închisă din lipsa unui local corăspunzător și a colecțiilor și laboratoarelor necesare. Ce pierdere însemnată ar fi aceasta pentru neamul nostru românesc din Ungaria, care nu mai posedă școale de asemenea natură, credem de prisos a mai motiva.

Suma necesară pentru clădirea noului edificiu școlar, care pentru înlesnirea creșterii elevilor, va fi întocmit cu internat, e proiectată cu 260.000 coroane, afară de aranjamentul intern, muzee, colecții etc.

Cunoscut fiindu-ne spiritul D-Voastră de jertfă pentru instituțiile culturale ale neamului nostru, ne luăm voie a Vă ruga să binevoșiți a ne ajuta și D-Voastră cu cât veți crede de cuviință, pentru ca să putem înălța a. est nou focar de cultură românească.

Suma subscrisă în declarațiunea alăturată, Vă rugăm să o trimiteți după dorință (cel mult în trei ani) la cassa școlilor centrale gr. or. române din Brașov, de unde veți primi chitanță în regulă.

Ne-ați face un serviciu deosebit de mare, dacă ne-ați aduna asemenea contribuții și din cercul D-Voastră de cunoștințe.

În speranță, că vom avea cât mai curând un răspuns favorabil dela D-Voastră, Vă rugăm să primiți asigurarea stimei și recunoștinței noastre.

Brașov, în 6/19 Martie 1914.

Romulus Dogariu m. p. secretar.

Dr. Vasile Saftu m. p. președint.

Primul, care a răspuns acestui apel a fost însuși I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu, care a ținut să dea o pildă viuă tuturor acelor, cari doresc să înălțe un nou Sion culturalei românești.

Precum suntem informați, eri în ziua Bunevestiri, protopopul Dr. V. Saftu, președintele Eforiei școlare, a primit avizul I. P. S. Sale, că răspunde cu plăcere apelului trimis donând pentru noua zidire a școlii comerciale suma de 1000 cor.

Să nădărdim că pilda frumoașă a I. P. S. Sale va îndemna pe toți prietnii școlilor noastre să răspundă apelului Eforiei.

Contribuind astfel cu toții, vom ridica o nouă redută culturale și științei românești, care va fi un nou monument al dragostei de jertfă a neamului românesc. Acest monument va fi cu atât mai înălțător de inimă, cu cât el se înălță prin ajutorul statului, care de mult a încetat să ne fie o mamă iubitoare, ci »prin noi înșine«.

ȘTIRI.

— 26 Martie 1914.

O rugare. Apropiindu-se sărbătorile Paștilor, rugăm pe colaboratorii și prietnii ziarului nostru, cari ne-au pus în vedere prețioasa lor colaborare la numărul de Paști sau cari doresc a contribui cu vre-o lucrare la acest număr, să binevoiască a ne trimite manuscritele cât mai curând pentru a putea fi date, la timp, la tipar.

Știri din România. D-nul George Diamandy apreciatul autor dramatic și președinte al Societății Scriitorilor Români, a fost numit membru în comitetul teatral, dându-se și dele-

gația de director general al Teatrelor. D-l I. G. Duca, ministrul instrucțiunii publice a semnat alaltaeri această delegație.

Din orașele dunărene sosesc știri alarmante despre revărsarea Dunării, care a acoperit cu apă câmpii întinse de pe țărnișii ei.

Comitetul Teatral a ridicat la rangul de societară pe d-na Olimpia Bărsan.

La aerodromul dela Băneasa va avea loc a 3-a zi de Paști un matsch aerian între piloții Poly Vacas și locot. N. Capșa. Liga aeriană va decerne un premiu de 1000 lei învingătorului.

Duminecă a avut loc în Râmnic-Vâlcea, cu o deosebită solemnitate, desvâlirea monumentului marei-voevod Constantin Brancoveanu, ridicat prin donațiuni benevole.

O expediție pentru Cătarău. În urma telegramii din Serbia despre prinderea lui Cătarău, alaltaeri a plecat în Ueskueb — o expediție de detectivi, însoțită de un comerciant din Pesta, care-l cunoaște personal pe Cătarău, pentru a stabili dacă cel deținut în Serbia e într-adevăr autorul atentatului din Dobrița. Dacă se va dovedi, că deținutul este Cătarău, vor începe imediat formalitățile de estradare.

Asupra prinderii lui Cătarău zărele din Pesta publicaseră informația, că aceasta s'ar fi făcut pe baza unei scrisori — confiscată de poliția din Cernăuți — în care Cătarău anunța pe prietnii săi că se află în Ueskueb, de unde voește să treacă în Elveția. Poliția din Cernăuți însă desminte această știre.

Știri rele despre starea sănătății monarhiei. În urma unor știri neliniștitoare despre starea monarhului nostru, au scăzut valorile la bursele din Viena și Praga. Știri din Viena desminte însă svonul despre sănătatea sdroncitată a monarhului și răspândirea acestui svon o atribute faptului, că M. Sa n'a participat la concertul jubilar al societății »Männergessangerverein«, deși promisese unei delegații a acestei societăți, că va participa la concert. Cauza că M. Sa n'a luat parte la concert — după cum se anunță din Viena — este temperatura scăzută ce se menține de câteva zile în capitala Austriei, din care cauză medicul l-a sfătuit pe monarh să nu părăsească casa.

Biserica românească la Ierusalim. Din București se anunță: Comitetul compus pentru înfăptuirea unei biserici românești în Ierusalim a făcut toate lucrările pregătitoare pentru punerea în executare a acestei opere.

Ministerul instrucției publice a prevăzut în noul budget suma de 200.000 lei pentru mănăstirea românească și chiliiile ei ce vor fi construite la Ierusalim. În același scop, se știe, că M. S. regina Elisabeta a deschis o subscripțiune publică.

Planurile acestei mănăstiri au fost executate de dl arhitect Ghica-Budești dela Comisiunea monumentelor istorice. Așezămintele acestea vor consta din o biserică, o mănăstire pentru vre-o 14 călugări și o casă, în care vor fi găzduiți vizitatorii Români. Toate acestea vor fi construite în stil românesc, în felul mănăstirii Hureu și cu motive reproduce după arhitectura bisericii Trei-Erarhi din Iași.

Comitetul a hotărât să trimită o delegațiune din sâul său la Ierusalim, spre a cerceta locul, pe care se va construi biserica și celelalte așezăminte și a face demersurile trebuincioase pentru începerea lucrărilor. Această delegațiune se compune din P. C. Arhimandrit mitrofor Dionisie Simionescu, starețul mănăstirii Sinaia, d-nii Dragomir Dimitrescu, profesor la facultatea de teologie, arhitect Ghica și Teodor Burada din Iași. Delegațiunea va pleca la Ierusalim după Paști. Arhimandritul Dionisie și dl Drag. Dimitrescu vor pleca mai înainte și se vor opri la Constantinopol, spre a se prezenta patriarbului ecumenic, cărui li vor expune scopul urmărit de comitetul din București, iar de acolo se vor întâlni cu restul delegațiunii și își vor urma călătoria până la Ierusalim.

Dorința comitetului este ca lucrările să se sfârșească complet până la 1916, iar biserica românească din Ierusalim să se sfințească odată cu sărbătorirea măreață a jubileului de 50 ani de domnie glorioasă a M. S. Regelui.

În Tirol ca la Saverna. Din localitatea tiroleză Brunnek se anunță un caz la fel cu cel petrecut la Saverna. Mai mulți cetățeni ai acestui oraș își petreceau Duminecă noaptea într-un restaurant, unde se afla și căpitanul de cavalerie Dittmann. Pe la miezul nopții căpitanul, ajungând în conflict cu oaspeții civili, și-a scos sabia amenințându-i. A plecat apoi repede spre casarmă, de unde a trimis o patrulă de soldați, cari au condus întreagă societatea de civili, la casarmă, unde căpitanul Dittmann l-a arestat pe toți. În casarmă s-au petrecut lucruri scandaloase.

Soldatli, la ordinul căpitanului, au maltratât în mod brutal pe civili, rânind pe câțiva dintre ei. Timp de o oră și jumătate civili au fost supuși celor mai josnice ofenze din partea voinecosului căpitan. După ce au fost eliberați, ei au anunțat cazul comandamentului de corp din Innsbruck, la ordinul cărui aprig ofițer a fost internat într-un spital pentru a i se constata starea mintală. Cazul se anchetează.

O delegație epirotă — respinsă. Din Atena se anunță: Guvernul provizoriu al Epirului și-a exprimat dorința să trimeată o delegație la regele Constantin al Greciei și la împăratul Wilhelm în insula Corfu, spre a le expune cererile Epiroților. Guveraul epirot însă a fost înconștiințat că regele Constantin nu va primi delegația și că aceasta va fi isgonită în caz că ar încerca să se ducă la împăratul Wilhelm.

Port sârbesc la Adriatica Ziarul »Frankf. Zeit.« află din Roma că ministerul de externe italian a răspuns la o cerere a Camerei de Comerț din Milano, că Italia va face tot posibilul ca hotărârea conferinței dela Londra — de a se da Serbiei un port comercial la Marea adriatică — să fie adusă la îndeplinire cât mai curând.

Din faptele năvăliloaselor sufragete. Poliția londoneză a descoperit un complot al sufragetelor, îndreptat contra lui Asquit, președintele consiliului și ministru de interne. S-au luat cele mai întinse măsuri pentru zădărnicierea atentatului.

În catedrala The Field a explodat o bombă, distrugând întreg interiorul bisericii. Se crede că atentatul a fost săvârșit de sufragete.

Mulțămity publică. Pentru biblioteca din Dumbrau au mai dăruit d-nii: Candif Mucșea diacon-invățator Brașov, Ștefan Popovici invățator-director Brașov, Dr. Victor Fodor medic Aiud, Dr. Ioan Bianu avocat Hususau, Ioan German proprietar Lorian, Nic. Marcu preot Feleud, Simion Marcu preot Gârbova de jos, Dr. Petru Meteș avocat Aiud X, Y, canonic Blaj, culegătorii tipografi din tipografia Ciuruș și Cie. Brașov.

Primească marinimoșii donatori dela consătenii mei și dela mine sincerele mulțămity. — Brașov 5 April. Pupa major I. r. (Str. Castelului 44).

Știri mărunte. Prin linia telefonică Berlin—Milano s-a stabilit o legătură directă între Berlin și Roma. Această linie, de 2015 chilom., este cea mai lungă din Europa. O convorbire de 3 minute costă 5 mărci.

Presa din Madrid înregistrează știri neliniștitoare din Lisabona, unde domnește o mare agitație din cauza unui atentat cu bombă. Guvernul a concentrat un mare număr de trupe în capitală.

Principele Ciril al Bulgariei a fost numit, de împăratul Francisc Iosif, locotenen prim în regimentul 11 de husari austro-ungar, al căru șef este regele Ferdinand al Bulgariei.

Într'un cinematograf din Paris, pe când se reprezenta un film patriotic s-a ivit o ceartă între militariști și unli antimilitariști. Patru persoane au fost rănite, un vardist a fost ucis.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Sărbare solemnă în Brașovechi. Ni se scrie:

Cetisem anunțul publicat în acest ziar, că grupul preșcilor din Brașov va servi în »sabor« la Biserica din Brașovechi și deoa-re-ce la celelalte servicii făcute de preoțimea noastră în Dârte, Brașov-Schei și — Tocile, nu putusem participa, m'am hotărât să mă conving în persoană de succesul acestor serviri în sobor. Prilej de convingere mi s'a dat și mărturisesc sincer, că impresiile, ce mi le-am câștigat și influința produsă asupra-mi la sărbarea din Brașovechi (Duminecă în 23/IV st. v.) vor rămânea multă vreme stăpâne sufletului meu.

Biserica curată și frumos zugrăvită a fost tixită de lume, venită și dela alte biserici, să-și hrănească sufletul cu mana dumnezeesțiilor învățături; serviciul Vecernei și al Litiiei a fost înălțător, contribuind la aceasta și răspunsurile date de corul local bine instruat și de cântăreții: Brenci, Fugaci, Mercheșan, și Tânț. Predica părintelui Dr. N. Stinghe despre »Datorințele omului față de D zeu, părinții și societate» a fost bine aleasă, frumos tixuită și rostită cu duh de apostol însuflețit.

Serviciul s'a încheiat cu o scurtă vorbire a P. O. D. protopop Saftu, care mulțămind poperului, laudând frumoașele progrese ale Brașovechenilor, cu deosebire pe terenul meserilor, apoi scoțând în relief prestațiunile corului bisericesc mulțămește președintelui acestuia (P. C. Debu) și dirigentului (R. Ardelean) și îndeamnă poporul la răvnă spre progres, la dragoste de lege și neam.

Succesul acestor fel de sărbări — făcute cel puțin odată la an în fiecare

biserică — va fi dintre cele mai mari Solemnitatea serviciului făcut de mai mulți preoți și predica »Insuflețită» vor avea puterea să apere poporul nostru orășan de rătăcire și cred, că peste puțină vreme vor avea darul să atragă la cele sfinte și inteligența noastră, care — cu prea puține excepții — e indiferentă, lipsită de duh religios și dragoste față de biserică.

...În fața altarului, trudit de foamă și muncă se roagă zilerul din fabrică. Alături inghenunche domnul din elită și împreună înalță rugă către acelaș părinte cereesc.

Priviți viitorul surizând cu seninătate! — Xenii.

Măsuri de apărare contra pagubelor de grindină (ghiață).

— Aviz tuturor economilor noștri. —

La nenorocita criză economică din anul trecut au contribuit de sigur în măsură mare și pagubele de grindină. Este prea proaspătă în memoria fiecărui econom iocoana desperată lăsată de acest element, care în multe locuri a nimicim în câteva minute toată munca și osteneala unui an de zile. Cari sunt măsurile de apărare contra pagubelor de grindină (ghiață)?

Economii noștri abia se pot gândi la treacurile uriașe întrebunțate în țările apusne pentru spargerea norilor de ghiață și împrăștierea acestora. Aparatele acestea costă prea mult și pe lângă primejdiile de exploziune sunt și periculoase, iar apărarea foarte arareori reușește.

Astăzi, după ce ne avem deja de doi ani Banca noastră românească de asigurare, care servește pe toți economii noștri în modul cel mai corect, putem zice, că păcătuiește deadeptul contra sa și contra familiei sale acela, care nici în anul acesta nu-și asigură semănăturile prin Banca noastră de asigurare contra daunelor de grindină.

Prin Banca noastră de asigurare s-au plătit în anul trecut — după cum aflăm din isvor sigur — despăgubiri de grindină în sumă de preste 9.000 coroane.

Oerte și prospecte de asigurare stau ori când și oricărui econom la dispoziție atât la Centrala din Sibiu (edificiul Albina) a institutului. cât și la agenturile ei principale din:

1. Brașov (la filiala Albina) pentru comitatele Brașov, Treiscaune Ciuc, și părțile apropiate din comitatele Făgăraș, Târnavă-mare și Târnavă-mică.

2. Sibiu (la Centrala din edif. Albina) pentru comitatele Sibiu, Alba-Inferioară, Hunedoara, Murăș-Turda, Bistrița-Năsăud, Săltmar, Sălaj, Maramurăș.

3. Arad. (edif. Victoria) pentru comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad și unele părți mai apropiate din Bănat.

4. Lugos. (la filiala Albina) pentru partea de miază-noapți a Bănatului.

5. Vârșeș (la Lucașafaru) pentru toată partea de miazăzi a Bănatului.

6. Cluj (Kosuth Lajos u. 26) pentru comitatele Cluj, Turda-Arieș și Solog-Dobăca.

Oerte de asigurare contra pagubilor de grindină se pot preda și la fiecare dintre băncile românești, căci toate reprezintă Banca noastră de asigurare, precum și la bărbaiții noștri de încredere din fiecare comună.

La asigurări mai mari și mai complicate Banca Generală de Asigurare trimite la dorință, fără spese pentru cel ce vor să se asigure, funcționari experți și piceopți din cancelariile sale, pentru-ca economii noștri să-și serviri cât se poate de bine, pentru-ca otertele luate în mod greșit adeseori se răsbună pe capul asiguratului.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: »Luarisec & Comp» Redactor responsabil: Ioan Braila

Mulțămity publică.

La petrecerea aranjată de societatea Costenilor »AJUTORUL« au binevoit a contribui suprasolviri domni și doamnele mai jos înșirați, pentru ceea ce în numele societății îl aducem și pe această cale mulțămityle noastre.

Lista Nr. 1: Ioan Petru I cor; d-na V. Vlaicu 3 cor; N. N. 1 cor; P. Teodolovic 1 cor; O. N. Orghidan 3 cor; Măzărescu 30 fl; N. Dima 1 cor; Dr. Ciurea 2 cor.

Lista Nr. 2: G. Popa-Petrescu 1 cor; I. Măeruşan 1 cor; E. Brânză 50 fl; M. Ciortea 1 cor; Traian Tânț 1 cor; I. P. 1 cor; C. Popovici 3 cor; N. Dima 1 cor; G. Dima 1-20 cor; Dr. Străvoiu 1 cor; V. Onișiu 1 cor; Gr. Popescu 1 cor; N. Oltean 1 cor; N. Stinghe 40 fl; N. N. 40 fl; N. Voina 30 fl; I. Ștefan 1 cor; M. Median 2 cor; N. Roncea 1 cor; Efr. Leucă 30 fl; N. N. 20 fl; Dr. V. Saftu 5 cor; N. Oancea 2 cor; G. Govna 1 cor; N. Neguș 1 cor; R. Dogariu 1 cor; I. Fricu 2 cor; E. I. G. 20 fl; N. Panțu 1 cor; Dr. N. Stinghe 2 cor; G. Stinghe 50 fl; Elena Popovici 5 cor; Nic. Pestrea 1 cor.

I. Gămulea 30 fl., G. Bunghez 40 fl. P. Iacob 20 fl., C. Căcit 30 fl. P. Stinghe 40 fl., M. Rădăuțiu 40 fl., I. Bogdan 20 fl., I. Sulică 50 fl., Spudercă 40 fl., D. Barbu 40 fl., I. Brătuc 20 fl., M. Catanas 40 fl., A. Bobiț 30 fl., V. Pitiș 60 fl., G. Dobrin 30 fl., M. Jan 20 fl., N. R. 40 fl., I. Renel 30 fl., D. E. Morar 40 fl., A. Degan 40 fl., N. Blebea 40 fl., R. Grădinar 40 fl., A. Voinea 40 fl., I. Bărber 20 fl., N. Alexe 30 fl., G. Aldea 1 cor., E. Stinghe 40 fl., M. Gal 40 fl., E. Bidu 40 fl., M. Mitoc 40 fl., N. Bozoc 40 fl., E. Găitănăr 40 fl., E. Cristolovean 60 fl., M. Gărneț 40 fl., G. Morariu 40 fl., I. Purcărea 40 fl., I. Maciucă 90 fl., N. Luca 20 fl., I. Neguși 50 fl., I. Inălbitor 30 fl., M. Gal 20 fl., G. Birt 20 fl., M. Tinț 20 fl., Paras. Bărber 20 fl., Paras. Ancan 20 fl., I. Chicomban 20 fl., St. Forniță 20 fl., Paras. Bodean 20 fl., Maria Voinea 90 fl., Elena Ciugudean 10 fl., M. Căpătină 20 fl., E. N. 20 fl., G. Bădițoi 1 cor., V. Furnică 1 cor., M. Mohan 40 fl., P. Gontea 40 fl., G. Căpătină 30 fl., V. Găitănăr 40 fl., N. N. 30 fl., Paras. Mad 20 fl., M. Z. 40 fl., Pulpaș 20 fl., Chiroiu 20 fl., I. L. 1 cor., E. L. 1 cor., V. L. 1 cor., Elena Ploșcă 1 cor., N. N. 2 cor., G. Moise 1 cor., I. Furnică 1 cor., V. Buștea 40 fl., Fl. Cliepa 40 fl., I. Gontea 40 fl., D. Căretea 40 fl., R. Colacea 1 cor., I. G. Muntean 60 fl., A. Hirudă 40 fl., T. Muntean 50 fl., N. Ancan 20 fl., V. Ancan 20 fl., Ancan 40 fl., V. Man 40 fl., I. Judele 20 fl., I. Tinț 1 cor., N. N. 1 cor., N. Rădoiu 1 cor., Te. Ștefan 20 fl., P. Căstolovean 40 fl., N. Mălat 40 fl., Ciscan A. 20 fl., M. Sulică 40 fl., N. Rănel 1 cor., I. Ghițog 40 fl., G. M. 30 fl., M. Galea 30 fl., I. Ghița 40 fl., T. Labeș 30 fl., V. Bunghez 50 fl., I. Fl. Muntean 1 cor., Ics. Preda 20 fl., A. Marian 20 fl., G. Popovici 40 fl., E. Popovici 40 fl., E. Pipos 40 fl., Pulpaș 20 fl., G. Moldovan 20 fl., I. Gontea 20 fl., V. Fulga 40 fl., V. Muntean 40 fl., Fl. Perna 2 cor., N. Arsu 1 cor., Maria Giurgea 20 fl., I. Giurgea 50 fl., N. Bunghez 30 fl., C. Tiu 50 fl., V. Buzoi 40 fl., V. Iordache 1 cor., N. N. 60 fl., G. Stinghe 60 fl., N. Labeș 60 fl., N. Buzoi 40 fl., N. Fibrich 40 fl., G. R. Muntean 40 fl., Gal 40 fl., Maria Preșorean 20 fl., Maria Boamban 40 fl., Mar. Cliepa 30 fl., D. Bureștea 40 fl., N. Ștefan 20 fl., N. N. 40 fl., Pârțache 40 fl., N. Loga 50 fl., G. Moșoi 60 fl., I. G. Eremie 60 fl., Precup 1 cor., D. Vlaicu 1 cor., V. Micu 80 fl., N. Furnică 160 fl., C. Coliban 30 fl., Dr. A. Dubrescu 3 cor., V. Gămulea 60 fl., D. Ștefa 40 fl., Dr. V. Săutu 180 fl., N. N. 80 fl., Brașov 2 Aprilie 1914.

I. Pricu m. p. N. Furnică m. p.
președinte secretar

Societatea acționară „Hebe“ sângorzul român (Olahszentgyörgy)

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la societatea acționară „HEBE“ din Sângorzul român (Olahszentgyörgy) conform hotărârei direcțiunii de dno 5 Martie a. c. escriu concurs.

Reflectanții să-și înainteze cererile provăzute cu documente originale referitoare la calificare și serviciul de până acum, notând totodată și acea, că sunt în stare a compune independent bilanțuri și espinand, că pre lângă ce salarii etc. ar fi aplicați a ocupa postul, cel mult până la 15 April la snbscrișul în Dej (Dés)

Postul este a se ocupa cu 1 eventual 15 Mai.

Competenți, cari vor putea dovedii praxă comercială vor fi preferiți.

Dr. T. Mihali

deputat dietal, președintele societății.

«FORTUNA», institut de credit și economii societate pe acții sub liqdare în Rodna veche (Oradna).

Anunț.

Casa institutului „Fortuna“ din Rodna veche este de vândut. Reflectanții să-și înainteze ofertele până cel mult în 20 April 1913 st. n. la unul dintre liqdatorii subsemnați.

Rodna veche (Oradna) la 5 April 1914.

Nicolau Mureșian, Dr. Alexandru Pop. liqdatori.

Cetiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei“.

A sosit: un mare asortiment de haine moderne, de primă-vară, pardesiuri, haine pentru bărbați, băieți și copii, Costume și jachete penru fetițe, în magazinul

Depner, Roth & Westemean,
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 3.

Ori cine se poate convinge înainte de ași procura haine, despre calitatea bună, executarea modernă și solidă a hainelor.

Prețuri moderate fixe.

Comande din provincie se execută iute și punctual.

5-25

Președintele Ministerului de Cultură și Instrucție a aprobat în atelierul propriu Haine de Domni din stoffe moderne indigene. Cu lucrători de primul rang ne indigene.

Tellmann Béla confecționale de mantale englezești pentru dame și costururi.

28-50 Pentru studenți și orășeni prețuri moderate.

Salon de modă în BRAȘOV
Comande din provincie se execută, ra a lua măsură cu garanție.

Atelier dentisticopecial cl. I. de Viena.

CAROL BERNWIESER

Ateli dentistic, ecipalist în Coroane și poduri de aur etc.

Orarele pe zi dela 9-12 și 3-6 care.

Dumineca și sârbătoarea dela 9-12 oare a. m.

BRAȘOV, Strada Castelului 46.

Lângă Hotel Continental.

51-50

Avem onoarea a aduce la cunoștință, că am ajuns în posesiunea

Isvorul lui Béla apă minerală dătătoare de sănătate, care și de aci înainte o vinzăm sub firma
Frații FLEISCHER. Târgul boilor Nr. 3.

Cu vânzarea am inceput din 15 Ianuarie după acelaș sistem ca până acuma. 10 sticle trimise acasă costă 10 bani sticla. Comandele date înainte de prânz se execută după prânz în același zi. Comandele se pot face prin telefon (Nr. 318) sau în prăvălia noastră strada Vămei Nr. 23. Atragem atențiunea, că manipulara apei minerale urmează cu mare îngrijire, sub controla severă a d-lui Ludwig Schuster. Trimțitarea se face punctual de firma Frații Fleischer. Reclamațiuni eventuale ne rugăm a adresa arendașului sau conducătorului depozitului. Rugându-ne a ne sprijini întreprinderea noastră semnăm cu toată stima

Frații Fleischer,
Depozit, Brașov.

Ludwig Schuster,
arendaș, Zizin.

Atențiune.

500 perechi încălțăminte, garantat solide, de bărbați, dame și copii, vând — în lipsă de loc — cu 25-30% mai ieftin, decât prețul obișnuit Totodată atrag atențiunea Onor. public, că mi-au sosit mari cantități de mărfuri de Paști în bogate și variate sortimente.

I. SABADEANU,
Magazin de încălțăminte.
10. BRAȘOV, Strada Porții Nr. 10.

6-10

HEINRICH TISCHLER

MAGAZIN CU PĂLĂRII.

Noutăți! Pălării de primăvară pentru bărbați, băieți și copii asemenea și șepci.

Executare simplă, mijlocie și cea mai fină. Formele cele mai moderne.

Prețuri solide. Engros și în detal.

Depozitul fabricicii: Piața Franz-Iosef Nr. 27.

AVIS.

Aduc la cunoștință On. public, din cauza desfacerei prăvăliei vând mașinile de cusut, bicicletele, precum și părți constitutive, cu prețuri foarte scăzute.

Se capătă și toate instrumentele pentru reparaturi din atelierul meu, și rafturi.

Cu toată stima 1-20

Mihael Moser

BRAȘOV, Strada Porții Nr. 39.

Arândare oade mră.

Biserica gr. or. din Zernești, dă în arândă pe timp de trei ani moara sa de faină provăzută cu cel mai modern aranjament. Prețul de strigare 3005 cor. Vadiu 300 cor. 50 b. Licitația publică se va ținea Luni în 20 Aprilie st. n. 1914 la 11 oare a. m., în cancelaria epitropiei parohiale din Zernești, unde se află spre vedere condițiile de licitare.

Zernești, în 2 Aprilie n. 1914.

Pentru Comitetul parohial gr. or. Dr. Iancu Mețianu, Pompiliu Dan, președinte. notar.

1-3

Servitor care au fost în tr'un birou sau magazin, să știe nemțește, se caută a o fabrică ca magaziner cu leafă bună.

Doritorii să facă oferta pe adresa: Auenței de publicitate Alex. Bassa București, Calea Victoriei 162.

1-3

Linia Olanda-America

ROTTERDAM.

Societate de Navigație cu vapoare, Olandeză-Americană.

Firmă protocolată în Ungaria.

Mersul vapoarelor în fiecare săptămână.

ROTTERDAM-NEWYORK-KANADA.

Budapest VII., Thököly út 10

Meghivó.

A persányi hitelszövetkezet tagjai meghivatnak az 1914 év Aprilis hó 7/20-án a felenezet gör.-kel. iskola tantermében d. u 1 órakor tartandó.

Rendkívüli közgyűlésre.

Targyak.

- 1) A pénztárnok - könyvel választása egy új 4 évi időtar tamra.
- 2) A felügyelő elnök megvá losztása.
- 3) Három felügyelő bizottság tagi megválasztása a sorshuzá által kilépett 3 tag helyben.

Persany, 1914 Aprilie.

Direcțiunea.

Pautlimon Nastea, pres. elnök.

Az igazgatóság.

Achim Loita, cas.-comp.

Negot nou de vâpseli de primul rang.

Aduc la cunoștință Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în Brașovechi, strada lungă No. 9, o

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de vâpseli. Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 85-90)

Servicii solid.

N. ARSU, Vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli